TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2023. gada 11. maijā*

Apelācija – Tiesas Reglaments – 169. pants – Apelācija, kas iesniegta par Vispārējās tiesas nolēmuma rezolutīvo daļu – Publiski pakalpojumu līgumi – Iepirkuma procedūra – Regula (ES, Euratom) 2018/1046 – 170. panta 3. punkts – I pielikuma 23. punkts – Noraidītais pretendents, kurš vērš Eiropas Komisijas uzmanību uz norādēm par to, ka izraudzītais piedāvājums ir nepamatoti lēts – Līgumslēdzējas iestādes pienākuma norādīt pamatojumu tvērums

Lietā C-101/22 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2022. gada 10. februārī iesniegusi

Eiropas Komisija, ko pārstāv *L. André* un *M. Ilkova*, kā arī *O. Verheecke*, pārstāvji,

prasītāja,

pārējie lietas dalībnieki:

Sopra Steria Benelux, Brisele (Beļģija),

Unisys Belgium, Brisele,

ko pārstāv *L. Masson* un *G. Tilman*, advokāti,

prasītājas pirmajā instancē,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Safjans [*M. Safjan*], tiesneši N. Pisarra [*N. Piçarra*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*] (referents),

ģenerāladvokāts: M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – franču.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar apelācijas sūdzību Eiropas Komisija lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2021. gada 1. decembra spriedumu *Sopra Steria Benelux* un *Unisys Belgium*/Komisija (T-546/20, EU:T:2021:846; turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums"), ar kuru tā ir atcēlusi Komisijas 2020. gada 2. jūlija lēmumu, ar ko, pirmkārt, ir noraidīts *Sopra Steria Benelux* un *Unisys Belgium* (turpmāk tekstā abas kopā – "sabiedrības *S2U*") iesniegtais kopīgais piedāvājums iepirkuma procedūras ar atsauces numuru TAXUD/2019/OP/0006 A daļā par Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāta trešā līmeņa IT platformu specifikācijas, izstrādes, uzturēšanas un atbalsta pakalpojumiem un, otrkārt, līguma slēgšanas tiesības šajā daļā piešķirtas citam konsorcijam, kurš iesniedzis piedāvājumu (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

Atbilstošās tiesību normas

Tiesas Reglaments

2 Reglamenta 169. pantā "Apelācijas sūdzībā minētie prasījumi, pamati un argumenti" ir noteikts:

"1. Apelācijas sūdzībā lūdz pilnībā vai daļēji atcelt Vispārējās tiesas nolēmumu, kāds ietverts tā rezolutīvajā daļā.

2. Izvirzītajos tiesību pamatos un argumentos precīzi norāda apstrīdētos Vispārējās tiesas nolēmuma motīvu daļas punktus."

3 Reglamenta 170. panta 1. punktā "Prasījumi apelācijas sūdzības pieņemšanas gadījumā" ir paredzēts:

"Par pamatotu atzītā apelācijas sūdzībā lūdz pilnībā vai daļēji apmierināt tādus pašus prasījumus, kādus lūgts apmierināt pirmajā instancē, neiesniedzot jaunus prasījumus. Apelācijas sūdzībā nedrīkst grozīt Vispārējā tiesā izskatītā strīda priekšmetu."

Finanšu regula

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV 2018, L 193, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Finanšu regula"), 161. pantā "Pielikums par iepirkumu un deleģēto pilnvaru izmantošana" ir noteikts:

"Sīki izstrādāti noteikumi par iepirkuma procedūrām ir sniegt[i] šīs regulas I pielikumā. Lai nodrošinātu, ka Savienības iestādes, piešķirot līgumu slēgšanas tiesības uz sava rēķina, piemēro tos pašus standartus, kas tiek piemēroti līgumslēdzējām iestādēm, uz kurām attiecas [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīva 2014/23/ES [(2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV 2014, L 94, 1. lpp.)] un [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīva 2014/24/ES [(2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV 2014,

L 94, 65. lpp.)], Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs regulas 269. pantu šīs regulas I pielikuma grozīšanai, lai minēto pielikumu saskaņotu ar grozījumiem minētajās direktīvās un ieviestu ar to saistītus tehniskus pielāgojumus."

5 Šīs regulas 170. panta "Piešķiršanas lēmums un kandidātu vai pretendentu informēšana" 2. un 3. punktā ir paredzēts:

"2. Līgumslēdzēja iestāde visiem kandidātiem vai pretendentiem, kuru dalības pieteikumi vai piedāvājumi ir noraidīti, paziņo šāda lēmuma pamatojumu, kā arī 175. panta 2. punktā un 178. panta 1. punktā minētā nogaidīšanas termiņa ilgumu.

[..]

3. Līgumslēdzēja iestāde katram pretendentam, kurš nav izslēgšanas situācijā, kas minēta 136. panta 1. punktā, kurš nav noraidīts saskaņā ar 141. pantu, kura piedāvājums atbilst iepirkuma procedūras dokumentiem un kurš rakstiski iesniedz pieprasījumu, sniedz jebkuru turpmāk minēto informāciju:

a) tā pretendenta vai arī pamatlīguma gadījumā to pretendentu vārds/nosaukums, kam piešķirtas līguma slēgšanas tiesības, un, izņemot gadījumā, kad ir konkrēts līgums saskaņā ar pamatlīgumu ar konkursa atsākšanu, izraudzītā piedāvājuma raksturlielumi un salīdzinošās priekšrocības, samaksātā cena vai līguma vērtība, izvēloties piemēroto;

[..].

Tomēr līgumslēdzēja iestāde var nolemt neizpaust noteiktu informāciju, ja tās nodošana atklātībai traucētu tiesību aktu izpildi, būtu pretrunā sabiedrības interesēm, kaitētu ekonomikas dalībnieku likumīgajām komerciālajām interesēm vai varētu kropļot taisnīgu konkurenci starp tiem."

6 Minētās regulas I pielikuma 23. punkts "Pārmērīgi zemas cenas piedāvājumi" ir formulēts šādi:

"23.1. Ja konkrēta līguma gadījumā piedāvātā cena vai izmaksas šķiet nepamatoti zemas, līgumslēdzēja iestāde rakstveidā pieprasa sīkāku informāciju par tiem elementiem, kuri veido cenu vai izmaksas un kurus tā uzskata par būtiskiem, un tā dod pretendentam iespēju iesniegt savus apsvērumus.

Līgumslēdzēja iestāde var jo īpaši ņemt vērā apsvērumus, kas attiecas uz:

a) ražošanas procesa, pakalpojumu sniegšanas vai būvniecības metodes saimniecisko organizāciju;

b) pretendenta izraudzītajiem tehniskajiem risinājumiem vai ārkārtīgi labvēlīgajiem nosacījumiem, kuri ir pieejami pretendentam;

c) piedāvājuma savdabību;

d) to, vai pretendents ievēro piemērojamos pienākumus vides, sociālo un darba tiesību jomā;

e) to, vai apakšuzņēmēji ievēro visus piemērojamos pienākumus vides, sociālo un darba tiesību jomā;

f) pretendenta iespējām saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem saņemt valsts atbalstu.

23.2. Līgumslēdzēja iestāde noraida piedāvājumu tikai tad, ja sniegtie pierādījumi apmierinoši neizskaidro piedāvātās zemas cenas vai izmaksas.

Līgumslēdzēja iestāde noraida piedāvājumu, ja tā ir konstatējusi, ka piedāvājums ir nepamatoti lēts tāpēc, ka tas neatbilst piemērojamiem pienākumiem vides, sociālo un darba tiesību jomā.

[..]"

Tiesvedības priekšvēsture

7 Tiesvedības priekšvēsture pārsūdzētā sprieduma 1.–8. punktā īsumā ir izklāstīta šādi:

"1 2019. gada 6. decembrī Eiropas Komisija *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* pielikumā (OV 2019/S 236-577462) publicēja paziņojumu par publisko līgumu saistībā ar iepirkumu ar atsauces numuru TAXUD/2019/OP/0006 un par Komisijas Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāta trešā līmeņa IT platformu specifikācijas, izstrādes, uzturēšanas un atbalsta pakalpojumiem. Minētajam līgumam bija divas daļas, proti, A daļa "CCN/CSI platformas attīstības pakalpojumi" un B daļa "CCN2(ng), SPEED 2(ng), CDCO/TSOAP un SSV platformu attīstības pakalpojumi", un tā piešķiršanas kritērijs bija vislabākā kvalitātes un cenas attiecība, tehniskā kvalitāte un cena, – attiecīgi 70 % un 30 % piedāvājumu vērtēšanā. Attiecībā uz katru no šīm divām daļām Komisijai bija jānoslēdz pamatlīgums uz 36 mēnešiem, kas ir pagarināms trīs reizes uz secīgiem 12 mēnešu periodiem, ar pretendentu, kurš piedāvā vislabāko kvalitātes un cenas attiecību, ar nosacījumu, ka tas atbilst noteiktiem minimālajiem kritērijiem attiecībā uz dalības tiesībām, neizslēgšanu, kapacitāti un piedāvājuma atbilstību.

2 2020. gada 27. februārī [sabiedrības *S2U*] iesniedza kopīgu piedāvājumu *Sopra* vadītā konsorcija ietvaros. Noteiktajā termiņā A daļā piedāvājumu iesniedza tikai *ARHS-IBM* konsorcijs, kurā ietilpst *ARHS Developments SA* un *International Business Machines of Belgium SA*.

3 Ar 2020. gada 2. jūlija vēstuli Komisija informēja [sabiedrības *S2U*] par to piedāvājuma noraidīšanu A daļā, pamatojoties uz to, ka tas nebija saimnieciski izdevīgākais un ka līguma slēgšanas tiesības tiek piešķirtas citam pretendentam [..]. Tā pievienoja izvilkumu no to piedāvājuma vērtējuma ziņojuma, kurā bija norādīti tai piešķirtie punkti, kam pievienoti skaidrojumi, un informēja prasītājas, ka informāciju par izraudzītā piedāvājuma raksturlielumiem un salīdzinošajām priekšrocībām, līguma vērtību, kā arī izraudzītā pretendenta nosaukumu var iegūt pēc rakstveida lūguma. [Sabiedrības *S2U*] šādu lūgumu iesniedza tajā pašā dienā.

4. No vērtējuma ziņojuma izvilkuma izriet, ka [sabiedrību *S2U*] piedāvājums kopā saņēma 90,81 punktu, [..]

[..].

5 Ar 2020. gada 3. jūlija vēstuli Komisija informēja [sabiedrības *S2U*], ka līgums ir piešķirts konsorcijam *ARHS-IBM*, un nosūtīja tām izvilkumu no tā piedāvājuma vērtējuma ziņojuma, kurā bija norādīti tām piešķirtie punkti, kam pievienoti skaidrojumi.

6 No šī vērtējuma ziņojuma izvilkuma izriet, ka tā izraudzītā pretendenta piedāvājums, kuram tika piešķirtas līguma slēgšanas tiesības, saņēma kopā 98,53 punktus, [..]

[..].

7 Ar 2020. gada 10. jūlija vēstuli [(turpmāk tekstā – "2020. gada 10. jūlija iesniegums") sabiedrības *S2U*] apstrīdēja iepirkuma procedūras rezultātu un attiecībā uz izraudzītajā piedāvājumā norādīto cenu tās izteica šaubas par to, ka cena – kas ir būtiski zemāka par to piedāvāto cenu, ko tās uzskata par saprātīgu un atbilstošu tirgus apstākļiem, – varētu būt dzīvotspējīga bez "sociālā dempinga" riska. Tādējādi tās tostarp aicināja līgumslēdzēju iestādi apstiprināt, ka tā ir pārbaudījusi, ka izraudzītā pretendenta piedāvājums nerada nekādu risku šajā ziņā.

8 Ar 2020. gada 20. jūlija vēstuli [(turpmāk tekstā – "2020. gada 20. jūlija atbilde")] Komisija tostarp atbildēja, ka izraudzītā piedāvājuma detalizēta finanšu analīze atklājusi, ka tas atbilst to valstu tirgus apstākļiem, no kurām līgumslēdzēji un to apakšuzņēmēji sniegs pieprasītos pakalpojumus."

Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

8 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 2. septembrī, sabiedrības *S2U* cēla prasību atcelt apstrīdēto lēmumu.

9 Prasības pamatošanai tās izvirzīja divus pamatus. Ar pirmo pamatu tiek apgalvots, ka esot pieļauts Finanšu regulas I pielikuma 23. punkta pārkāpums un acīmredzama kļūda vērtējumā; ar otro pamatu tiek apgalvots, ka apstrīdētajam lēmumam trūkstot pamatojuma, kālab izraudzītais piedāvājums, iespējams, ir nepamatoti lēts.

10 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa apmierināja otro pamatu, ko tā bija nolēmusi izskatīt vispirms.

11 Pārsūdzētā sprieduma 38.–54. punktā Vispārējā tiesa ir apkopojusi noteikumus par līgumslēdzējas iestādes pienākumu norādīt pamatojumu Savienības publiskā iepirkuma procedūrās, kas izriet galvenokārt no Finanšu regulas 170. panta un tās I pielikuma 23. punkta, kā arī no saistītās judikatūras.

12 No šī sprieduma 47.–49. punkta it īpaši izriet, ka līgumslēdzējas iestādes vērtējums par nepamatoti lētu piedāvājumu tiek veikts divos posmos. Pirmajā posmā līgumslēdzējai iestādei *prima facie*, nevis balstoties uz katra piedāvājuma elementu detalizētu analīzi, ir jāizvērtē, vai piedāvājumā norādītā cena vai izmaksas "nešķiet" nepamatoti zemas. Ja nav norāžu, kas varētu radīt aizdomas, ka piedāvājumi varētu būt nepamatoti lēti, līgumslēdzēja iestāde var turpināt vērtēšanu un līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru. Turpretim, ja ir šādas norādes, otrajā posmā līgumslēdzējai iestādei ir detalizētāk jāpārbauda šī piedāvājuma elementi, lai pārliecinātos, ka tas nav nepamatoti lēts. Lai to veiktu, vispirms tai ir jādod attiecīgajam pretendentam iespēja norādīt iemeslus, kuru dēļ tas uzskata, ka tā piedāvājums nav nepamatoti lēts. Pēc tam līgumslēdzējai iestādei ir jāizvērtē sniegtie paskaidrojumi un jānosaka, vai attiecīgais piedāvājums nav nepamatoti lēts, un, ja tā ir, tas ir jānoraida.

13 Minētā sprieduma 51.–53. punktā Vispārējā tiesa ir atgādinājusi, ka tad, ja līgumslēdzējas iestādes ieskatā izraudzītais piedāvājums nav nepamatoti lēts, tās pienākuma norādīt pamatojumu tvērums ir ierobežots. It īpaši, līgumslēdzējai iestādei izvēloties piedāvājumu, tai atbildē uz jebkuru lūgumu norādīt pamatojumu, kas tai ir iesniegts atbilstoši Finanšu regulas 170. panta 3. punktam, skaidri nav jānorāda iemesli, kuru dēļ tās izraudzītais piedāvājums tai nav šķitis nepamatoti lēts. Proti, no fakta, ka piedāvājums ir izraudzīts, netieši, bet neapšaubāmi izriet, ka nav bijušas norādes par to, ka minētais piedāvājums būtu bijis nepamatoti lēts. Turpretim noraidītajam pretendentam, kurš ir skaidri izteicis lūgumu, lai viņu informētu par būtisku izraudzītā piedāvājuma raksturlielumu un salīdzinošo priekšrocību aspektu šīs regulas 170. panta 3. punkta izpratnē, būtu jādara zināms skaidrs pamatojums. Šajā ziņā Vispārējā tiesa šī paša sprieduma 54. punktā norāda, ka nepietiek ar to, ka līgumslēdzēja iestāde aprobežojas tikai ar tādu secinājuma formulējumu, saskaņā ar kuru piedāvājums, kas izraudzīts līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā, nav nepamatoti lēts.

14 Pārsūdzētā sprieduma 55. punktā Vispārēja tiesa ir norādījusi, ka šajā lietā atbilstoši Finanšu regulas 170. pantam un šī regulas I pielikuma 31. punktam pirmajā posmā Komisijai ir tikai jāinformē sabiedrības *S2U*, ka to piedāvājums ir noraidīts, un jāpievieno izvilkums no vērtēšanas komitejas ziņojuma par to piedāvājumu. Otrajā posmā, pēc pēdējo minēto rakstveida lūguma, Komisija tām dara zināmu tikai izraudzītā pretendenta nosaukumu, izraudzītā piedāvājuma cenu, tā finanšu vērtējumu un kvalitātes un cenas attiecību, kāda norādīta tā kopējā punktu skaitā. Vispārējās tiesas ieskatā šādi paziņotā informācija nekādā veidā nebija saistīta ar izraudzītā piedāvājuma cenas pārbaudi attiecībā uz tā, iespējams, nepamatoti zemo cenu.

15 Šī sprieduma 59. punktā Vispārējā tiesa ir atgādinājusi, ka izraudzītais pretendents līguma slēgšanas tiesības ieguva sabiedrību *S2U* un izraudzītā pretendenta piedāvāto cenu ievērojamās atšķirības dēļ. Šajā kontekstā sabiedrības *S2U* lūdza Komisiju – kā tas ir atgādināts minētā spieduma 56. punktā – apstiprināt it īpaši to, ka tā ir pārbaudījusi, ka izraudzītais piedāvājums, ņemot vērā tā cenu, neietver nedz "sociālā dempinga" risku, nedz riskus saistībā ar līguma izpildi.

16 Apstrīdētā sprieduma 57. un 66. punktā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka sabiedrības *S2U* ir skaidri norādījušas uz iespējamajām sekām, kas saistītas ar šāda piedāvājuma iesniegšanu, proti, sociālā dempinga risku un risku pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktībai, lai gan tās nav tieši atsaukušās uz jēdzienu "nepamatoti lēts piedāvājums".

17 Šī sprieduma 58. punktā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka 2020. gada 20. jūlija atbildē Komisija ir vienīgi minējusi, ka izraudzītā pretendenta piedāvājuma detalizēta finanšu analīze ir atspoguļojusi to, ka tas atbilst to valstu tirgus apstākļiem, no kurām līgumslēdzēji un to apakšuzņēmēji sniegs pieprasītos pakalpojumus.

18 Minētā sprieduma 60. un 61. punktā Vispārējā tiesa ir atzinusi, ka šāds apgalvojums bija nepietiekams, ņemot vērā faktu, ka A daļā tika iesniegti tikai divi piedāvājumi un tādējādi bija tikai viens salīdzināšanas kritērijs, lai noteiktu, vai ir norāde, ka izraudzītā piedāvājuma cenu var uzskatīt par nepamatoti zemu. Proti, ņemot vērā, ka piedāvājumu klasificēšanā noteicošais bija cenas kritērijs un izraudzītā piedāvājuma cena bija vienīgā to raksturojošā priekšrocība, Komisijai bija jāsniedz vismaz informācija par tirgus daļai atbilstošo procentuālo daļu, ko sniegs apakšuzņēmēji, kā arī par valstīm, no kurām attiecīgie pakalpojumi tiks sniegti.

19 Ja Komisija būtu sniegusi arī šo informāciju, kā tā to darīja iebildumu rakstā un tiesas sēdē, kas notika Vispārējā tiesā, sabiedrības *S2U* būtu labāk sapratušas iemeslus abu piedāvājumu cenu atšķirībai. Šāda informācija tām būtu ļāvusi iegūt pietiekamus elementus, lai uzzinātu iemeslus, kuru dēļ Komisija bija uzskatījusi, ka izraudzītais piedāvājums nešķiet nepamatoti lēts, un tādējādi, iespējams, apstrīdēt šī vērtējuma pamatotību.

20 Minētā sprieduma 68. punktā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka nevar pieļaut, ka līgumslēdzēja iestāde tikai atsaucas uz Finanšu regulas I pielikuma 23.1. punktu un tādējādi izvairās no šīs regulas 170. panta 3. punktā paredzētā pienākuma paziņot noraidītajam pretendentam, kurš ir izteicis rakstveida lūgumu, izraudzītā piedāvājuma raksturlielumus un priekšrocības, starp kuriem neapšaubāmi ir arī iemesli, kuru dēļ šis piedāvājums nav šķitis nepamatoti lēts. Tādējādi Vispārējās tiesas ieskatā Komisija nevarēja vienīgi konstatēt, ka tā nav uzskatījusi, ka izraudzītais piedāvājums nav nepamatoti lēts, neprecizējot sabiedrībām *S2U*, kas to bija skaidri lūgušas, iemeslus, kas to mudināja nonākt pie šāda secinājuma.

21 Visbeidzot, pārsūdzētā sprieduma 69. punktā Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka tiesvedības laikā sniegtie Komisijas paskaidrojumi, saskaņā ar kuriem būtībā lielu daļu no izraudzītajā piedāvājumā paredzētajiem pakalpojumiem veiks apakšuzņēmēji, vairums no tiem Grieķijā un Rumānijā, un tālab iesniegto piedāvājumu būtisko cenu atšķirību izskaidrojot algu atšķirības, kas ir saistītas ar pakalpojumu sniegšanas vietām, bija novēloti. Vispārējā tiesa ir atgādinājusi, ka var ņemt vērā tikai to informāciju, ko sabiedrības *S2U* saņēma pirms šīs prasības celšanas, jo pamatojums principā nevar tikt pirmo reizi un *a posteriori* izskaidrots tiesā.

22 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, šī sprieduma 70. un 71. punktā Vispārējā tiesa ir atzinusi, ka, ņemot vērā informāciju, ko Komisija tām bija sniegusi, sabiedrībām *S2U* nebija zināma visa informācija par izraudzītā piedāvājuma elementiem, kura Komisijai ļautu uzskatīt, ka tas nešķiet nepamatoti lēts. Tādēļ Vispārējā tiesa ir apmierinājusi sabiedrību *S2U* otro pamatu un atcēlusi apstrīdēto lēmumu, neuzskatot par vajadzīgu izskatīt prasības pirmo pamatu.

Lietas dalībnieku prasījumi

23 Komisija apelācijas sūdzībā lūdz Tiesu:

– atcelt pārsūdzētā sprieduma 52.–57., 60., 61., 66., 68. un 69. punktu;

– noraidīt atcelšanas prasību un

– piespriest sabiedrībām *S2U* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus šajā tiesvedībā Tiesā un tiesvedībā Vispārējā tiesā.

24 Replikas rakstā Komisija arī lūdz Tiesu:

– atzīt apelācijas sūdzību par pieņemamu kopumā un

– atcelt pārsūdzēto spriedumu.

25 Sabiedrības *S2U* lūdz Tiesu:

– galvenokārt – noraidīt apelācijas sūdzību pilnībā un piespriest Komisijai atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus un

– pakārtoti – gadījumā, ja apelācijas sūdzība tiktu atzīta par pamatotu,– nodot lietu atpakaļ izskatīšanai Vispārējā tiesā.

Par apelācijas sūdzību

Par sabiedrību S2U celto iebildi par nepieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

26 Sabiedrības *S2U* apgalvo, ka apelācijas sūdzība esot nepieņemama, jo Komisija nav ievērojusi Reglamenta 169. un 170. pantu. Proti, Komisija lūdz atcelt tikai pārsūdzētā sprieduma 52.–57., 60., 61., 66., 68. un 69. punktu, tādējādi neprasot pilnībā vai daļēji atcelt šī sprieduma rezolutīvajā daļā ietverto nolēmumu šīs reglamenta 169. panta 1. punkta izpratnē.

27 Komisija neapstrīd arī pārsūdzētā sprieduma 70. un 71. punktu un tādēļ ir jāuzskata, ka tā tiem piekrīt. Tomēr tajos ir ietverts argumentācijas secinājums, kas Vispārējai tiesai būtībā ļāva secināt, ka, pirmkārt, sabiedrībām *S2U* nebija zināma informācija par izraudzītā pretendenta piedāvājuma elementiem, pamatojoties uz kuriem Komisija uzskatīja, ka šis piedāvājums nešķiet nepamatoti lēts, un, otrkārt, Komisija nebija pietiekami paskaidrojusi iemeslus, kas pamato šo secinājumu, un tādējādi apstrīdētais lēmums bija jāatceļ, neizskatot pirmo pamatu.

28 Sabiedrības *S2U* arī apgalvo, ka Komisijas replikas rakstā sagatavotais jaunais lūgums, kurā, pirmkārt, tiek lūgts atzīt apelācijas sūdzību par pieņemamu pilnībā un, otrkārt, atcelt šo spriedumu, ir nepieņemams.

29 Komisija šo iebildi par nepieņemamību lūdz noraidīt.

Tiesas vērtējums

30 Vispirms ir jāatzīmē, ka sabiedrības *S2U*, kā to replikas rakstā apgalvo Komisija, nav izteikušas nevienu argumentu, kas pamatotu Reglamenta 170. panta pārkāpumu. No tā izriet, ka iebilde par nepieņemamību ir jāpārbauda tikai tā 169. panta kontekstā.

31 Šajā ziņā pamatprincips, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzībai ir jābūt vērstai pret pārsūdzētā Vispārējās tiesas nolēmuma rezolutīvo daļu un tās mērķis nevar būt tikai dažu šī nolēmuma motīvu grozīšana, izriet no pēdējās minētās tiesību normas 1. punkta (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 15. novembris, *Al-Aqsa*/Padome un Nīderlande/*Al-Aqsa*, C-539/10 P un C-550/10 P, EU:C:2012:711, 43.–45. punkts, kā arī 2020. gada 16. jūlijs, *Inclusion Alliance for Europe*/Komisija, C-378/16 P, EU:C:2020:575, 57. punkts). Tomēr Tiesa ir arī precizējusi, ka pārmērīgi formāla pieeja šo noteikumu piemērošanā būtu pretrunā šai judikatūrai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 16. jūlijs, *Inclusion Alliance for Europe*/Komisija, C-378/16 P, EU:C:2020:575, 59. un 60. punkts).

32 Šajā lietā Komisija apelācijas sūdzības daļā "Prasījumi" ir tikai lūgusi Tiesu atcelt pārsūdzētā sprieduma 52.–57., 60., 61., 66., 68. un 69. punktu, noraidīt sabiedrību *S2U* Vispārējā tiesā celto atcelšanas prasību, kā arī piespriest sabiedrībām *S2U* atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.

33 Tomēr no Komisijas iesniegtās apelācijas sūdzības titullapas izriet, ka tā formāli lūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu. Turklāt, lai gan apelācijas sūdzības nobeiguma daļā pēdējā minētā nav nepārprotami lūgusi atcelt šo spriedumu, apelācijas sūdzības pamatošanai izvirzīto trīs pamatu apspriešanas beigās tā ir norādījusi šī sprieduma punktus, kuros tās ieskatā esot pieļauta tiesību kļūda, un no tā ir skaidri secinājusi, ka ir jāatceļ arī minētā sprieduma rezolutīvās daļas 1. punkts, ciktāl attiecīgie punkti veido tā pamatojumu.

34 Šādos apstākļos, pat ja apelācijas sūdzības prasījumi *stricto sensu* nav nepārprotami vērsti uz pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1. punkta atcelšanu, tos nevar uzskatīt par tādiem, kuru mērķis pēc būtības ir panākt to pašu rezultātu. Šajā ziņā no sabiedrību *S2U* iesniegtā replikas raksta un atbildes raksta uz repliku izriet, ka pēdējās minētās ir pilnībā sapratušas Komisijas apelācijas sūdzībā izklāstīto pamatojumu un tā ietekmi attiecībā uz pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1. punktu.

35 Arguments, ka Komisija nav apstrīdējusi šī sprieduma 70. un 71. punktu, nevar būt veiksmīgs. Proti, šie divi argumentācijas punkti ir tikai skaidrojoši un izriet tikai no Komisijas skaidri apstrīdētajiem punktiem. Tāpēc, pat ja būtu bijis vēlams, lai Komisija apšaubītu arī tos, šādai neiekļaušanai nevarētu būt nekādu seku.

36 Tāpēc sabiedrību *S2U* celtā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

Par lietas būtību

37 Prasības pamatošanai Komisija izvirza trīs pamatus. Ar pirmo pamatu tā izsaka pārmetumus Vispārējai tiesai, ka tā esot pieļāvusi tiesību kļūdu, 2020. gada 10. jūlija iesniegumu kvalificēdama kā "skaidri izteiktu lūgumu", lai uzzinātu iemeslus, kālab līgumslēdzēja iestāde izraudzīto piedāvājumu nav uzskatījusi par nepamatoti lētu. Ar otro pamatu tiek apgalvots, ka 2020. gada 20. jūlija atbildes saturs esot sagrozīts. Ar trešo pamatu Komisija apgalvo, ka līgumslēdzēja iestāde neesot izpildījusi LESD 296. pantā un Finanšu regulas 170. panta 3. punktā paredzēto pienākuma norādīt pamatojumu apjomu.

Par pirmo pamatu, ar kuru tiek apgalvots, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, 2020. gada 10. jūlija iesniegumu kvalificēdama kā "skaidri izteiktu lūgumu", lai uzzinātu iemeslus, kālab līgumslēdzēja iestāde izraudzīto piedāvājumu nav uzskatījusi par nepamatoti lētu

– *Lietas dalībnieku argumenti*

38 Ar pirmo pamatu Komisija apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 52.–57. punktā esot pieļauta pretruna, kuras dēļ pārsūdzētā sprieduma 66. un 68. punktā Vispārējā tiesa esot juridiski nepareizi kvalificējusi faktus.

39 Proti, no 2017. gada 4. jūlija sprieduma *European Dynamics Luxembourg* u.c./Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūra (T-392/15, EU:T:2017:462, 93. punkts) izriet, ka līgumslēdzējai iestādei ir jāpamato, kālab tās ieskatā tās izraudzītais piedāvājums tai nešķiet nepamatoti lēts, tikai tad, ja kāds pretendents ir izteicis skaidru lūgumu, t.i., lūgumu, kurā nepārprotami norādīts, ka līgumslēdzējas iestādes izraudzītais piedāvājums ir nepamatoti lēts.

40 Tomēr šī prasība par skaidri izteiktu lūgumu, kas ir uzsvērta pārsūdzētā sprieduma 52. un 63.–65. punktā, šajā lietā nav izpildīta, jo šī sprieduma 57. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka 2020. gada 10. jūlija iesniegumā "sabiedrības *S2U* nav tieši atsaukušās uz jēdzienu "nepamatoti lēts piedāvājums"".

41 Komisijas ieskatā faktu, ka pretendents min "iespējamās sekas, kas saistītas ar nepamatoti lēta piedāvājuma iesniegšanu, proti, sociālā dempinga risku [..] un risku pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktībai", nevar pielīdzināt nedz skaidri izteiktam lūgumam un ar to nepietiek, lai līgumslēdzējai iestādei būtu pienākums norādīt iemeslus, kālab piedāvājums tai nav šķitis nepamatoti lēts. Abi minētie riski nav salīdzināmi neatbilst nepamatoti lēta piedāvājuma būtībai.

42 Šajā ziņā jēdziens "sociālais dempings", kas Savienības tiesībās nav definēts, nav minēts Finanšu regulas I pielikuma 23.1. punktā, kurā uzskaitīti elementi, kas jāņem vērā, lai novērtētu, vai piedāvājums nav nepamatoti lēts. Turklāt, lai gan 2020. gada 10. jūlija iesniegumā sabiedrības *S2U* ir atsaukušās uz risku pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktībai, arī šis risks šajā tiesību normā nav minēts. Turklāt sabiedrības *S2U* līgumslēdzējai iestādei ir izteikušas šaubas tikai par sociālā dempinga riska esamību.

43 Tādējādi Tiesa līgumslēdzējai iestādei uzliktu pienākumu pat tad, ja tā saskartos ar netiešu lūgumu veikt pretendenta uzdoto jautājumu teleoloģisku interpretāciju, nevis pieturēties pie šo jautājumu gramatiskas interpretācijas, kā tas izriet no 2018. gada 26. aprīļa sprieduma *European Dynamics Luxembourg* un *Evropaiki Dynamiki*/Komisija (T-752/15, nav publicēts, EU:T:2018:233, 78.–81. punkts). Turklāt šī jaunā interpretācija radītu tiesisko nenoteiktību, jo līgumslēdzējas iestādes nezinātu, vai jebkurš lūgums, kurā ir izteikta atsauce uz kādu no "nepamatoti lēta piedāvājuma iespējamām sekām", tām ir jāuzskata par skaidri izteiktu lūgumu uzzināt iemeslus, kālab līgumslēdzējai iestādei nebija šaubu, ka izraudzītais piedāvājums nebija nepamatoti lēts.

44 Turklāt, kā tas izriet no pārsūdzētā sprieduma 66. un 68. punkta, Komisija nepiekrita tam, ka 2020. gada 10. jūlija iesniegums tika kvalificēts kā skaidri izteikts lūgums, lai norādītu, ka piedāvājums ir nepamatoti lēts.

45 Sabiedrības *S2U* apgalvo, ka pirmais apelācijas sūdzības pamats esot nepieņemams, jo Tiesa tajā tiek aicināta veikt jēdziena "skaidri izteikts lūgums" faktisko novērtējumu. Pakārtoti šis pamats esot jānoraida kā nepamatots.

– *Tiesas vērtējums*

46 Ar pirmo pamatu, kas ir vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 52.–57., 66. un 68. punktu, Komisija būtībā izsaka pārmetumus Vispārējai tiesai, ka tā esot pieļāvusi tiesību kļūdu, 2020. gada 10. jūlija iesniegumu uzskatīdama par tādu lūgumu, ar kuru līgumslēdzējai iestādei tiek skaidri lūgts, lai tā norāda iemeslus, kālab izraudzītais piedāvājums tai nešķita nepamatoti lēts.

47 Šajā ziņā, ciktāl sabiedrības *S2U* apgalvo, ka pirmais pamats ir nepieņemams, jo ar to Vispārējā tiesa tiek aicināta veikt jēdziena "skaidri izteikts lūgums" faktisko izvērtējumu, jāatgādina, ka Vispārējās tiesas veikta kāda fakta vai akta juridiskā kvalifikācija ir tiesību jautājums, ko var izvirzīt apelācijas sūdzībā (spriedumi, 1995. gada 19. oktobris, *Rendo* u.c./Komisija, C-19/93 P, EU:C:1995:339, 26. punkts, kā arī 2022. gada 12. maijs, *Klein*/Komisija, C-430/20 P, EU:C:2022:377, 41. punkts). No tā izriet, ka jautājums par to, vai 2020. gada 10. jūlija lūgums ir "skaidri izteikts" lūgums, proti, lūgums norādīt iemeslus, kālab līgumslēdzēja iestāde nav uzskatījusi izraudzīto piedāvājumu par nepamatoti lētu Finanšu regulas 170. panta 3. punkta a) apakšpunkta, lasot to kopsakarā ar šīs regulas I pielikuma 23. punktu, izpratnē, ir tiesību jautājums, ko var izskatīt apelācijas stadijā. Tālab šis pamats ir pieņemams.

48 Attiecībā uz pamatojumu ir jānorāda, ka Finanšu regulas 170. panta 3. punkta a) apakšpunkts jebkuram pretendentam, kurš nav izslēgšanas situācijā, kurš nav noraidīts un kura piedāvājums atbilst iepirkuma dokumentiem, ļauj rakstveidā lūgt līgumslēdzējai iestādei tādu informāciju kā, piemēram, tā pretendenta nosaukumu, kuram piešķirtas līguma slēgšanas tiesības, kā arī attiecīgi izraudzītā piedāvājuma raksturlielumus un salīdzinošās priekšrocības, samaksāto cenu vai līguma vērtību.

49 Tādējādi noraidītais pretendents var izmantot šajā tiesību normā paredzēto iespēju lūgt līgumslēdzēju iestādi pamatot savu lēmumu, kālab tā neuzskata izraudzīto piedāvājumu par nepamatoti lētu minētās regulas I pielikuma 23. punkta izpratnē. Šāds jautājums var būt noderīgs, ciktāl tiek uzskatīts, ka, izraugoties piedāvājumu, līgumslēdzēja iestāde vismaz netieši ir uzskatījusi, ka nav bijis tādu norāžu, kas liecinātu, ka piedāvājums bija nepamatoti lēts.

50 Tādējādi Finanšu regulas 170. panta 3. punkta a) apakšpunktā, lasot to kopsakarā ar minētās regulas I pielikuma 23. punktu, minētā iespēja ir paredzēta, lai aizsargātu jebkuru pretendentu, kas ir noraidīts iepirkuma procedūras pēdējā posmā, no līgumslēdzējas iestādes patvaļas un nodrošinātu veselīgu konkurenci starp pretendentiem (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2001. gada 27. novembris, *Lombardini* un *Mantovani*, C-285/99 un C-286/99, EU:C:2001:640, 44. un 57. punkts).

51 Tālab pārsūdzētā sprieduma 52. punktā Vispārējā tiesa ir pamatoti secinājusi, ka līgumslēdzējai iestādei ir pienākums skaidri norādīt iemeslus, kālab tās izraudzītais piedāvājums tai nešķita nepamatoti lēts, tikai tad, ja noraidītais pretendents ir izteicis skaidru lūgumu.

52 Šajā ziņā, lai gan ir vēlams, lai šāds pretendents, kad viņš vēlas izteikt šaubas līgumslēdzējai iestādei šajā jautājumā, burtiski atsauktos uz jēdzienu "nepamatoti lēts piedāvājums" Finanšu regulas I pielikuma 23. punkta izpratnē, tieša atsauce uz šo jēdzienu nav obligāti nepieciešama. Proti, no vienas puses, "skaidri izteiktu lūgumu" šīs regulas 170. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē nedrīkst sajaukt ar skaidri izteiktu frāzi "nepamatoti lēts piedāvājums". No otras puses, tā kā minētās regulas 170. panta 3. punkta a) apakšpunktā nav lietota tieši šī frāze, bet ir vispārīga atsauce uz "izraudzītā piedāvājuma raksturlielumiem un priekšrocībām", ir pietiekami ar to, ka skaidri izteiktajā lūgumā ir pietiekami precīzi un skaidri norādīts uz šādiem raksturlielumiem un priekšrocībām, ne obligāti lietojot precīzu terminoloģiju no citām šīs pašas regulas tiesību normām.

53 Tomēr ir ļoti svarīgi, lai noraidītā pretendenta lūgums būtu formulēts tā, lai nerastos šaubas par tā nodomu panākt, ka līgumslēdzēja iestāde pamato savu lēmumu, kālab tā nav uzskatījusi izraudzīto piedāvājumu par nepamatoti lētu. Tas attiecas uz tādiem gadījumiem kā šajā lietā, kad noraidītais

pretendents līgumslēdzējai iestādei norāda uz divām labi zināmām iespējamām sekām, kas izriet no nepamatoti lēta piedāvājuma izvēles, piemēram, sociālā dempinga risku un risku pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktībai.

54 Saikne starp šādiem riskiem un jēdzienu "nepamatoti lēts piedāvājums" skaidri izriet no Finanšu regulas I pielikuma 23.1. punkta a), b), d) un e) apakšpunkta, kuros šajā ziņā ir noteikts, ka līgumslēdzēja iestāde, lai noteiktu, vai piedāvājums nav nepamatoti lēts, tostarp var ņemt vērā ražošanas procesa, pakalpojumu sniegšanas vai būvniecības metodes saimniecisko organizāciju, pretendenta izraudzītos tehniskos risinājumus vai ārkārtīgi labvēlīgos nosacījumus, kuri ir pieejami pretendentam, kā arī to, vai pretendents vai tā apakšuzņēmēji ievēro piemērojamos pienākumus vides, sociālo un darba tiesību jomā.

55 Tālab pārsūdzētā sprieduma 56. un 57. punktā Vispārējā tiesa ir pamatoti atzinusi, ka sabiedrības *S2U* ir skaidri norādījušas uz iespējamām nepamatoti lēta piedāvājuma iesniegšanas sekām. Lai nonāktu pie šāda secinājuma, Vispārējā tiesa ir atzinusi, ka sabiedrības *S2U* norādīja uz sava piedāvājuma reālajām un konkurētspējīgajām cenām, ņemot vērā tirgus apstākļus, savu pieredzi darījumos ar Komisiju kā darījumu partneri un riskus saistībā ar līguma izpildi, ko radītu tāds piedāvājums, kura cena būtu ievērojami zemāka par to piedāvāto cenu.

56 Turklāt Vispārējā tiesa ir uzsvērusi, ka sabiedrības *S2U* lūdza Komisiju apstiprināt, ka tā ir pārbaudījusi, ka, ņemot vērā izraudzītā piedāvājuma cenu, tas nerada "sociālā dempinga" risku. Šādi rīkodamās, Vispārējā tiesa ir pamatoti uzskatījusi, ka sabiedrības *S2U* vēlējās uzsvērt, ka izraudzītais piedāvājums varētu neatbilst to valstu tiesību aktiem, kurās bija paredzēts sniegt pakalpojumus, attiecībā uz personāla atalgojumu, iemaksu sociālā nodrošinājuma sistēmā, kā arī drošības un veselības noteikumiem darbā, un tādējādi šis piedāvājums varētu radīt arī risku pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktībai.

57 Tālab un nepieļaujot tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 66. un 68. punktā Vispārējā tiesa 2020. gada 10. jūlija iesniegumu varēja kvalificēt kā "skaidri izteiktu lūgumu" norādīt iemeslus, kālab līgumslēdzēja iestāde nav uzskatījusi izraudzīto piedāvājumu par nepamatoti lētu.

58 Tādējādi pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par trešo pamatu, ar kuru tiek apgalvots, ka nav ievērots LESD 296. pantā un Finanšu regulas 170. panta 3. punktā līgumslēdzējai iestādei noteiktā pienākuma norādīt pamatojumu apjoms

– *Lietas dalībnieku argumenti*

59 Komisija izsaka pārmetumus Vispārējai tiesai, ka tā esot pieļāvusi tiesību kļūdu, jo tā nav ņēmusi vērā LESD 296. pantā un Finanšu regulas 170. panta 3. punktā līgumslēdzējai iestādei uzliktā pienākuma norādīt pamatojumu apjomu.

60 Pirmkārt, Komisija apgalvo, ka Vispārējās tiesas argumentācija, kas izklāstīta, no vienas puses, minētā sprieduma 51. un 52. punktā un, no otras puses, 53., 54., 60., 61. un 68. punktā, attiecībā uz pienākuma norādīt pamatojumu tvērumu ir pretrunīga un noved pie tā, ka netiek ievērots Finanšu regulas I pielikuma 23. punktā paredzētais divu posmu novērtējums, ko līgumslēdzēja iestāde veic attiecībā uz piedāvājumiem, kuri šķiet nepamatoti lēti, kā tas paredzēts Finanšu

regulas I pielikuma 23. punktā. Turklāt, nosakot tik plašu pienākumu norādīt pamatojumu, Vispārējā tiesa pārsniegtu minētās regulas 170. panta 3. punkta prasības, kurā nepamatoti lēts piedāvājums nav minēts kā pamatojuma elements.

61 Sprieduma 51. punktā Tiesa apstiprina, ka pirmajā analīzes posmā, t.i., kad līgumslēdzēja iestāde ir uzskatījusi, ka piedāvājums nešķiet nepamatoti lēts, pienākuma norādīt pamatojumu tvērums ir tikai ierobežots. Šajā analīzes posmā, kas balstās uz *prima facie* novērtējumu, pienākumam norādīt pamatojumu piešķirt plašāku tvērumu nozīmētu uzlikt līgumslēdzējai iestādei ļoti sarežģītu pierādīšanas pienākumu.

62 Tikai tad, ja būtu šaubas par to, ka piedāvājums ir nepamatoti lēts, līgumslēdzējai iestādei būtu pienākums apspriesties ar attiecīgo pretendentu, lai iegūtu vairāk informācijas par cenas un izmaksu elementiem. Otrajā analīzes posmā, kad līgumslēdzēja iestāde būtu varējusi veikt detalizētu piedāvājuma pārbaudi, pienākuma norādīt pamatojumu apjoms būtu pilnīgs, kā to Vispārējā tiesa ir nospriedusi spriedumā, 2017. gada 4. jūlijs, *European Dynamics Luxembourg* u.c./Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūra (T-392/15, EU:T:2017:462, 91. punkts).

63 Tomēr, pretēji pārsūdzētā sprieduma 51. punktā minētajam pienākuma norādīt pamatojumu ierobežotajam tvērumam, šī sprieduma 52. punkta pēdējā teikumā Vispārējā tiesa ir secinājusi, ka tad, ja piedāvājums nešķiet nepamatoti lēts, iemesli, kas pamato šādu viedokli, ir jāpaziņo, ja līgumslēdzējai iestādei tiek skaidri izteikts lūgums, un šie iemesli, kā arī to pamatojums ir uzskatāmi par raksturlielumiem un priekšrocībām Finanšu regulas 170. panta 3. punkta izpratnē. Vispārējās tiesas argumentācija esot pretrunīga, jo no tās izrietot, ka tikai noraidītā pretendenta skaidri izteikts lūgums attiecībā uz piedāvājuma nepamatoti zemo cenu novedot pie jebkādas atšķirības atcelšanas starp pienākuma norādīt pamatojumu tvērumu pirmajā posmā, kas esot ierobežots, un otrajā analīzes posmā, kurā ir jāsniedz pamatojums un argumentācija.

64 Šī pretruna pārsūdzētā sprieduma 60. un 61. punktā esot likusi Vispārējai tiesai kļūdaini secināt, ka Komisijas sniegtais pamatojums ir nepietiekams un ka tālab Komisijai, "lai pienācīgi atbildētu uz [sabiedrību *S2U*] lūgumu, bija jāsniedz vismaz informācija par tirgus daļai atbilstošo procentuālo daļu, ko sniegs apakšuzņēmēji, kā arī par valstīm, no kurām attiecīgie pakalpojumi tiks sniegti".

65 Otrkārt, Komisija norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 69. punktā Vispārējā tiesa izteikusi tai pārmetumus, ka papildu paskaidrojumus par piedāvājumu būtisko cenu starpību tā sabiedrībām *S2U* sniedza tikai tiesvedības gaitā. Šādi rīkodamās, Vispārējā tiesa esot sajaukusi pienākumu norādīt pamatojumu iepirkuma procedūras administratīvajā posmā ar Komisijas kā atbildētājas pienākumu sniegt paskaidrojumus un informāciju tiesiskās aizsardzības kontekstā, tādējādi bez jebkāda juridiska pamata paplašinot Komisijas pienākumu norādīt pamatojumu.

66 Tomēr 2020. gada 14. oktobra spriedumā *Close* un *Cegelec*/Parlaments (C-447/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:826, 43. un 44. punkts) Tiesa jau ir nospriedusi ka, "ņemot vērā pretendentu un kontroles iestāžu attiecīgo lomu, nevar prasīt, lai informācija, kas līgumslēdzējai iestādei ir jāsniedz noraidītajam pretendentam saskaņā ar tai uzlikto pienākumu norādīt pamatojumu, un informācija, kas šai līgumslēdzējai iestādei ir jāsniedz tiesu iestādēm saistībā ar to pieņemto lēmuma par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas likumības pārbaudi, būtu identiskas. Turklāt tas, ka Vispārējai tiesai pierādījumu savākšanas pasākuma kontekstā nosūtītie dokumenti vēlāk tiek nosūtīti arī prasītājam, attiecīgā gadījumā nekonfidenciālā versijā, ir daļa no sacīkstes principa un nenozīmē, ka līgumslēdzējai iestādei šie dokumenti bija jāiesniedz jau pamatojuma izklāstā atbilstoši Savienības tiesību normām".

67 Sabiedrības *S2U* apgalvo, ka trešais pamats neesot pamatots.

– *Tiesas vērtējums*

68 Tiesa uzskata, ka trešo pamatu ir lietderīgi izskatīt pirms otrā pamata.

69 Pirmkārt, ir jāpārbauda Komisijas arguments, saskaņā ar kuru Vispārējās tiesas argumentācija, kas, no vienas puses, ir izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 51. un 52. punktā un, no otras puses, tā 53., 54., 60., 61. un 68. punktā, ir pretrunīga attiecībā uz pienākuma norādīt pamatojumu tvērumu un noved pie tā, ka netiek ievērots nedz Finanšu regulas 170. panta 3. punkts, nedz tās I pielikuma 23. punkts.

70 Vispirms ir svarīgi norādīt, ka pārsūdzētā sprieduma 51.–54. punktā Vispārējā tiesa ir apkopojusi judikatūru par līgumslēdzējas iestādes pienākumu pamatot savu lēmumu, kālab izraudzīto piedāvājumu tā neuzskata par nepamatoti lētu.

71 Tomēr šie punkti ir jāinterpretē, ņemot vērā šī sprieduma 47.–50. punktu, kurus tie tikai konkretizē un kurus Komisija neapstrīd. Vispārējā tiesa tur ir uzsvērusi, ka līgumslēdzējas iestādes veiktais izvērtējums, vai pastāv nepamatoti lēti piedāvājumi, tiek veikts divos posmos. Pirmajā posmā līgumslēdzēja iestāde izvērtē, vai piedāvājumā norādītā cena vai izmaksas "nešķiet" nepamatoti zemas. Finanšu regulas I pielikuma 23.1. punktā lietotais darbības vārds "šķist" nozīmē, ka līgumslēdzēja iestāde *prima facie* novērtē, vai piedāvājums nav nepamatoti lēts, nevis ka tā *ex officio* veic detalizētu katra piedāvājuma elementa analīzi, lai noteiktu, vai tas nav nepamatoti lēts piedāvājums.

72 Tādējādi pirmajā posmā līgumslēdzējai iestādei ir tikai jānosaka, vai iesniegtajos piedāvājumos nav kāda norāde, kas varētu radīt aizdomas, ka tie varētu būt nepamatoti lēti. Tā tas it īpaši ir tad, ja iesniegtajā piedāvājumā norādītā cena ir ievērojami zemāka par citu iesniegto piedāvājumu cenu vai parasto tirgus cenu. Ja iesniegtajos piedāvājumos šādas norādes nav un tādējādi tie nešķiet nepamatoti lēti, līgumslēdzēja iestāde var turpināt šī piedāvājuma izvērtējumu un līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru.

73 Ja ir norādes, kas var radīt aizdomas, ka piedāvājums varētu būt nepamatoti lēts, otrajā posmā līgumslēdzējai iestādei ir jāpārbauda piedāvājuma būtība, lai pārliecinātos par to, ka tas nav nepamatoti lēts. Šim nolūkam tai jāļauj attiecīgajam pretendentam paskaidrot, kāpēc tas uzskata, ka tā piedāvājums nav nepamatoti lēts.

74 Pēc tam līgumslēdzējai iestādei ir jāizvērtē iesniegtie paskaidrojumi un jānosaka, vai attiecīgais piedāvājums nav nepamatoti lēts, un, ja ir, tad tas ir jānoraida. Lai sniegtu pietiekamu pamatojumu tam, ka pēc rūpīgas analīzes izraudzītais piedāvājums nav nepamatoti lēts, līgumslēdzējai iestādei ir jānorāda pamatojums, ar kuru, no vienas puses, tā ir secinājusi, ka, ņemot vērā tā raksturlielumus, galvenokārt finansiālos, šis piedāvājums atbilst tās valsts tiesību aktiem, kurā tiks sniegti pakalpojumi, jo īpaši attiecībā uz personāla atalgojumu, iemaksu sociālā nodrošinājuma sistēmā un drošības un veselības noteikumiem darbā, un, no otras puses, tā ir pārbaudījusi, ka piedāvātā cena ietver visas izmaksas, kas saistītas ar piedāvājuma tehniskajiem aspektiem.

75 Pārsūdzētā sprieduma 51. punkts attiecas uz šī sprieduma 48. punktā minēto pirmo pārbaudes posmu. Šajā ziņā Vispārējā tiesa ir precizējusi, ka, tā kā no līgumslēdzējas iestādes tiek prasīta tikai *prima facie* pārbaude, t.i., pārbaude, kas balstīta uz šķietamību, tai ir tikai ierobežots pienākuma norādīt pamatojumu tvērums, un tas var būt pat netiešs pamatojums. Proti, kā izriet no minētā

sprieduma 52. punkta, Vispārējās tiesas ieskatā no paša fakta, ka līgumslēdzēja iestāde izraugās piedāvājumu, netieši, bet neapšaubāmi izriet, ka nav bijušas norādes uz to, ka minētais piedāvājums būtu bijis nepamatoti lēts.

76 Protams, šī 52. punkta pēdējais teikums nav viennozīmīgs. Vispārējā tiesa būtībā tajā norāda, ka līgumslēdzējai iestādei ir jāpaziņo noraidītajam pretendentam, kurš ir izteicis skaidru lūgumu, iemesli, kālab izvēlētais piedāvājums tai nešķiet nepamatoti lēts. Tomēr šāds formulējums neprecizē, vai šie iemesli attiecas uz tiem iemesliem, kuru dēļ līgumslēdzēja iestāde uzskatīja, ka izraudzītā piedāvājuma cena *prima facie* nav nepamatoti zema, vai, gluži pretēji, pēc detalizētas analīzes.

77 Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 60., 61. un 68. punktā lūdzot tai pirmajā analīzes posmā sniegt detalizētu pamatojumu noraidītajam pretendentam, kurš bija izteicis skaidru lūgumu norādīt iemeslus, kāpēc tā nebija uzskatījusi izraudzīto piedāvājumu par nepamatoti lētu.

78 Tomēr šāda pārsūdzētā sprieduma 52. punkta pēdējā teikuma interpretācija ir jānoraida.

79 Lai gan, kā Vispārējā tiesa ir uzsvērusi šī sprieduma 48. punktā, ir taisnība, ka līgumslēdzēja iestāde var veikt vienkāršu *prima facie* vērtējumu par piedāvājuma nepamatoto lētumu, šī vispārējā pārbaude ir paredzēta tikai iekšējai lietošanai un to nevar izmantot attiecībā uz noraidītu pretendentu, kurš pamato savas šaubas par šo vērtējumu.

80 No tā izriet, ka tad, ja noraidītais pretendents, uz kuru neattiecas izslēgšanas situācija un kurš atbilst atlases kritērijiem, rakstveidā un pamatoti lūdz līgumslēdzēju iestādi paskaidrot, kāpēc tā izraudzīto piedāvājumu neuzskata par nepamatoti lētu, pēdējai minētai ir pienākums sniegt detalizētu atbildi.

81 Proti, Finanšu regulas I pielikuma 23.1. punktā ir noteikts, ka tad, ja konkrēta līguma gadījumā piedāvātā cena vai izmaksas šķiet nepamatoti zemas, līgumslēdzēja iestāde rakstveidā pieprasa sīkāku informāciju par tiem elementiem, kuri veido cenu vai izmaksas un kurus tā uzskata par būtiskiem, un tā dod iespēju pretendentam iesniegt savus apsvērumus. Šīs tiesību normas formulējums neizslēdz iespēju, ka šaubas par izraudzītā piedāvājuma nepamatoto lētumu varētu būt izteicis kāds no noraidītajiem pretendentiem. Tas, ka šāds pretendents pamatoti izsaka šaubas par izraudzītā piedāvājuma nepamatoto lētumu, noved līgumslēdzēju iestādi pie otrā pārbaudes posma.

82 Izņemot gadījumus, kad noraidītā pretendenta izvirzītie argumenti nav būtiski vai pamatoti, līgumslēdzējai iestādei ir pienākums, no vienas puses, detalizēti analizēt izraudzīto piedāvājumu, lai konstatētu, ka tas faktiski nav nepamatoti lēts, un, no otras puses, paziņot noraidītajam pretendentam, kurš ir skaidri paudis šaubas šajā jautājumā, piedāvājuma vispārīgo izklāstu.

83 Jebkāda cita interpretācija noraidītajam pretendentam liegtu izmantot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. pantā garantētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību. Faktiski pretendentam nebūtu iespējams novērtēt līgumslēdzējas iestādes lēmuma, ka izraudzītais piedāvājums nav nepamatoti lēts, pamatotību, ja līgumslēdzēja iestāde varētu kategoriski un bez jebkāda pamatojuma apgalvot, ka piedāvājums šķita atbilstošs to valstu tirgus apstākļiem, kurās līgumslēdzējiem un to apakšuzņēmējiem jāsniedz attiecīgie pakalpojumi, vai ka izraudzītais piedāvājums nebija nepamatoti lēts.

84 Šajā gadījumā, kā Vispārējā tiesa norādījusi pārsūdzētā sprieduma 60. punktā, cenu kritērijs, klasificējot piedāvājumus, bija noteicošais un izraudzītā piedāvājuma cena bija vienīgā salīdzinošā priekšrocība, kas raksturoja šo piedāvājumu, it īpaši tāpēc, ka līgumslēdzējai iestādei bija iesniegti tikai divi piedāvājumi. Turklāt, kā izriet no minētā sprieduma 56. punkta, sabiedrību *S2U* pieredzei, kas gūta kā Komisijas darījumu partneriem, arī bija jāliek Komisijai ticēt to paustajām bažām par to, ka izraudzītais pretendents radīja "sociālā dempinga" risku, kā arī risku saistībā ar līguma izpildi, ciktāl izraudzītā pretendenta piedāvātā cena bija ievērojami zemāka par viņu piedāvājuma cenu.

85 Tālab pārsūdzētā sprieduma 68. punktā Vispārējā tiesa ir pamatoti secinājusi, ka Komisija nevarēja vienīgi konstatēt, ka izraudzītais piedāvājums tai nešķita nepamatoti lēts, neprecizējot sabiedrībām *S2U*, kuras bija izteikušas skaidru lūgumu, iemeslus, kas lika tai izdarīt šādu secinājumu.

86 Otrkārt, Komisija izsaka pārmetumus Vispārējai tiesai, ka pārsūdzētā sprieduma 60. un 69. punktā tā ir sajaukusi līgumslēdzējas iestādes pienākumu norādīt pamatojumu ar pēdējās minētās kā atbildētājas pilnvarām atsaukties uz savu tiesību aizsardzību, kā tas ir noteikts Hartas 47. panta 2. punktā.

87 Šāds arguments ir acīmredzami nepamatots.

88 Proti, fakts, ka apstrīdētā lēmuma pamatojumu Komisija iesniedza tiesvedības laikā, nevar kompensēt šī lēmuma sākotnējā pamatojuma nepietiekamību. Tomēr argumentāciju nevar izskaidrot pirmo reizi un *a posteriori* tiesā, izņemot ārkārtas apstākļus, kas šajā lietā nepastāv, jo nav steidzamības (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1981. gada 26. novembris, *Michel*/Parlaments, 195/80, EU:C:1981:284, 22. punkts; 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 463. punkts, kā arī 2020. gada 11. jūnijs, Komisija/*Di Bernardo*, C-114/19 P, EU:C:2020:457, 51. punkts).

89 Atļaujot atbildētājai iestādei atlikt pienākumu pamatot savu lēmumu par to, ka izraudzītais piedāvājums nav nepamatoti lēts, tiktu aizskartas noraidīto pretendentu tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, jo viņiem ir jāzina akta pamatojums, ne tikai lai pēc iespējas labāk aizsargātu savas tiesības, bet arī lai, pilnībā pārzinot faktus, varētu izlemt, vai viņiem būtu lietderīgi celt prasību kompetentajā tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1987. gada 15. oktobris, *Heylens* u.c., 222/86, EU:C:1987:442, 15. punkts, kā arī 2021. gada 7. septembris, *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras*, C-927/19, EU:C:2021:700, 120. punkts).

90 Turklāt Vispārējā tiesa nav lūgusi, lai Komisija nodrošinātu, ka informācija, kas tai jāsniedz, pirmām kārtām, noraidītajam pretendentam, ir pilnīgi identiska informācijai, kas tai jāsniedz, otrām kārtām, Savienības tiesai. Tāpēc argumentam, kas pēc analoģijas izriet no 2020. gada 14. oktobra sprieduma *Close* un *Cegelec*/Parlaments (C-447/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:826, 43. punkts), nav nozīmes.

91 Tādēļ trešais pamats ir jānoraida pilnībā kā nepamatots.

Par otro pamatu, ar kuru tiek apgalvots, ka ir sagrozīti fakti, kļūdaini novērtējot 2020. gada 20. jūlija atbildes saturu

– *Lietas dalībnieku argumenti*

92 Ar otro pamatu Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot sagrozījusi 2020. gada 20. jūlija atbildes saturu un tāpēc tā esot kļūdaini uzskatījusi, ka Komisija nav ievērojusi Finanšu regulas 170. panta 3. punktā paredzēto pienākumu norādīt pamatojumu. Vispārējā tiesa – pārsūdzētā sprieduma 8. punktā pamatoti norādījusi, ka Komisija šajā atbildē ir apstiprinājusi, ka "izraudzītā piedāvājuma detalizēta finanšu analīze atklājusi, ka tas atbilst to valstu tirgus apstākļiem, no kurām līgumslēdzēji un to apakšuzņēmēji sniegs pieprasītos pakalpojumus", – minētā sprieduma 61. un 68. punktā kļūdaini atzina, ka šajā atbildē Komisija vienīgi ar vienkāršu apgalvojumu ir norādījusi vai pamatojusi, ka izraudzītā piedāvājuma cena nebija nepamatoti zema. Šādi rīkodamās, tā nav precizējusi sabiedrībām *S2U*, kuras bija izteikušas skaidru lūgumu, iemeslus, kuru dēļ tā nonāca pie šāda secinājuma.

93 Komisija apgalvo, ka 2020. gada 20. jūlija atbildē tā nav paudusi nostāju par to, vai izraudzītais piedāvājums bija vai nebija nepamatoti lēts. Tā ir vienīgi sniegusi atbildi uz sabiedrību *S2U* jautājumu par sociālo dempingu, norādot, ka tās izvēlētā finanšu piedāvājuma detalizēta analīze atklāja, ka izraudzītais piedāvājums atbilda tirgus apstākļiem valstīs, kurās līgumslēdzēji un to apakšuzņēmēji sniegs pieprasītos pakalpojumus.

94 Šī 2020. gada 20. jūlija atbildes satura sagrozīšana, kā arī kļūdaina 2020. gada 10. jūlija iesnieguma kvalifikācijas dēļ Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 68. punktā kļūdaini secināja, ka Komisija nebija izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu.

95 Sabiedrības *S2U* apgalvo, ka šis pamats ir jānoraida kā nepamatots.

– *Tiesas vērtējums*

96 Ar otro pamatu Komisija būtībā apgalvo, ka – tā kā tā nav saņēmusi sabiedrību *S2U* lūgumu skaidri norādīt iemeslus, kālab tā uzskatīja, ka izvēlētais piedāvājums nav nepamatoti lēts, uz sabiedrību *S2U* iesniegumu tā sniedza vienīgi atbildi par sociālā dempinga riska esamību. Tālab Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka 2020. gada 20. jūlija atbildē bija apstiprināts, ka izraudzītā piedāvājuma cena nav nepamatoti zema, un tādējādi esot sagrozījusi šīs atbildes saturu.

97 Tomēr, ciktāl no pirmā pamata pārbaudes izriet, ka sabiedrības *S2U* patiešām iesniedza Komisijai "skaidri izteiktu lūgumu" par izraudzītā piedāvājuma nepamatoto lētumu, šai iestādei bija jāievēro īpašās pamatojuma prasības, kas izriet no Finanšu regulas 170. panta 3. punkta un I pielikuma 23. punkta. Tādējādi, lai garantētu Hartas 47. pantā nostiprinātās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību noraidītajam pretendentam, Komisija kā līgumslēdzēja iestāde nevarēja izteikt tikai kategorisku apgalvojumu, ka izraudzītais piedāvājums nerada sociālā dempinga risku, nenorādot nekādu pamatojumu.

98 Šajā ziņā jāatgādina, ka minētajā 47. pantā garantētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību ir pietiekamas pašas par sevi un tās nav jāprecizē ar Savienības vai valsts tiesību normām, lai privātpersonām radītu tiesības, uz kurām pašām par sevi var atsaukties (spriedumi, 2018. gada 17. aprīlis, *Egenberger*, C-414/16, EU:C:2018:257, 78. punkts, kā arī 2022. gada 14. jūlijs, *EPIC Financial Consulting*, C-274/21 un C-275/21, EU:C:2022:565, 83. punkts).

99 Šādos apstākļos, pat ja Vispārējā tiesa, uzskatīdama, ka 2020. gada 20. jūlija atbildē ir tikai norādīts, ka izraudzītā piedāvājuma cena nav nepamatoti zema, ir sagrozījusi šīs atbildes saturu, ar šādu sagrozījumu nevar apšaubīt šī sprieduma 97. punktā izklāstīto konstatējumu, saskaņā ar kuru Komisijai bija jāievēro īpašās prasības attiecībā uz pamatojuma, kas izriet no Finanšu regulas 170. panta 3. punkta un I pielikuma 23. punkta, un ka tā nevarēja vienīgi izteikt apgalvojumu, ka izraudzītais piedāvājums nerada sociālā dempinga risku, nenorādot nekādu pamatojumu.

100 Tādēļ otrais pamats ir jānoraida kā neefektīvs.

101 Tā kā neviens no trim pamatiem, ko Komisija izvirzījusi apelācijas sūdzības pamatošanai, nav apmierināts, apelācijas sūdzība ir jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

102 Atbilstoši Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība ir nepamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

103 Atbilstoši šī Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz minētā reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā sabiedrības *S2U* ir lūgušas, lai Komisijai tiktu piespriests atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, un tās apelācijas sūdzība ir noraidīta, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

1) Apelācijas sūdzību noraidīt.

2) Eiropas Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]